

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1025Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Antagande av behovsutredning för 2024–2026

Ärendet

Ärendet avser antagande av behovsutredning för åren 2024–2026.

Denna behovsutredning utreder hela tillsynsmyndighetens tillsynsbehov för åren 2024–2026 utifrån myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska omfatta en treårsperiod och ses över vid behov och minst en gång per år. Utredningen omfattar även myndighetens ansvar enligt kemikalielagstiftningen, strålskyddslagen, tobakslagen samt lagen om sprängämnesprekursorer.

Behovsutredningen beskriver även kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen under åren 2024–2026.

I behovsutredningen framgår även nämndens arbete med bland annat anmälningar, ansökningar enligt miljöbalken m.m., övergripande arbete, remissarbete, administrativt och strategiskt arbete.

Utredningen är underlag för nämndens arbete med tillsyn enligt miljöbalken samt kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslagen behovsutredning för 2024–2026.

Bakgrund

Enligt miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska det hos den operativa tillsynsmyndigheten finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Utredningen ska avse minst en treårsperiod och den ska ses över årligen eller efter behov. Ett register ska också föras över de verksamheter som behöver återkommande tillsyn.

I livsmedelslagen anges att kontrollmyndigheten ska ha den kompetens och de resurser som krävs för att utföra kontroll så att lagstiftningen efterlevs inom alla led i livsmedelsproduktionen. Kontrollen ska vara utformad för att säkerställa riktnings och kvalitet. För att klara kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll. Kraven på kontrollen finns bland annat i Europaparlamentets och Rådets förordning nr 882/2004.

Den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken som Naturvårdsverket tillsammans med de centrala tillsynsvägledande verken tagit fram

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1025Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

(Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten, Energimyndigheten, Socialstyrelsen och Svenska kraftnät) har nämnden att förhålla sig till. Den nationella strategin syftar till att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn.

Strategin innehåller sju tillsynsområden (Avfall, Föreerade områden, Hälsoskydd, Kemikalietillsyn, Miljöfarlig verksamhet, Naturtillsyn och Vattenverksamhet). Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen. Förutom att peka ut viss tillsyn under perioden lyfter strategin också fram andra åtgärder som stärker fokusområdena, exempelvis tillsynsvägledning.

Från om med årsskiftet 2022/2023 omfattar den nationella tillsynsstrategin en period om fyra år, berörd period är därmed 2022–2025.

Inom varje fokusområde finns det sedan förslag på tillsynsaktiviteter. Formellt behöver myndigheten inte göra de föreslagna aktiviteterna men måste i sin tillsynsplan förhålla sig till dem och motivera varför man inte anser sig behöva göra dem. Likaså kommer Naturvårdsverket i sina årliga inrapporteringar fråga vad nämnden har gjort och myndigheten ska ha synnerliga skäl för att inte följa strategin.

Det övergripande syftet med en behovsutredning är att åskådliggöra det sammanvägda behovet av tillsyn för att klara uppdraget enligt lagstiftningen och främja en hållbar utveckling. Behovsutredningen redogör för det sammanlagda behovet av resurser, det vill säga behovet av resurser för såväl operativ tillsyn, förebyggande information, prövning och administrativt arbete. Behovsutredningen omfattar samtliga av nämndens åtaganden inom tillsyns- och kontrollområdet, både tillsyn, övrig ärendehandläggning och tillsynsrelaterat övergripande arbete.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken har beaktats i behovsutredningen. I bilaga 1 i behovsutredningen redovisas nämndens arbete utifrån fokusområdena i den nationella tillsynsstrategin. Nämndens arbete med till exempel fastighetsägartillsyn och arbetet med föreerade områden ligger i framkant inom ramen för den nationella strategin. Sammantaget är nämndens tillsynsarbete i fas med den nationella tillsynsstrategin.

Sammanfattning av behovsutredningen

I tidigare behovsutredningar innan 2023 framkom att det inte fanns balans rörande behov av resurser och bedömd tid för tillsyn m.m. enligt miljöbalken, kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen samt den omfattande tiden för övergripande tillsynsrelaterat arbete för åren 2022–2024. I denna behovsutredning är den ytterligare resurs som började i september 2023, medräknad. Behovsutredningen har visat ett behov om ca 277 timmar inom det övergripande tillsynsrelaterade arbetet som avdelningen inte har resurser för under 2024. Det är dock viktigt att beakta att

Datum
2023-12-06Diarienummer
M-2023-1025Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

behovsutredningen är baserad på en bedöms vakans om två månader under 2024. Därmed tar dessa timmar nästintill ut varandra. Bedömningen är att behovet av resurser är i balans med den bedömda tiden för miljöavdelningens verksamhet.

Personalrelaterade händelser såsom uppsägningar, deltidstjänster, personalvakansernas omfattning och långtidssjukskrivningar, kommer att påverka möjligheten att arbeta i enlighet med behovsutredningen och därmed progressen inom tillsynen och kontrollen.

Det är viktigt att framhålla att behovsutredningen är en bedömning utifrån nu kända förhållanden, utredningen per se tar inte hänsyn till individuella förutsättningar att utföra arbetsuppgifterna och stora oförutsägbara händelser som kräver mycket resurser eller andra arbetssätt. Därtill har avdelningen haft underskott på resurser under de senaste tre åren och har haft en mycket omfattande personalomsättning, vilket också kan komma att påverka avdelningens möjlighet att arbeta i enlighet med behovsutredningen.

Nedan följer en sammanställning över behovsutredningens olika områden.

Behovsutredningens områden	Bedömt behov 2024 (timmar)	Bedömt behov 2025 (timmar)	Bedömt behov 2026 (timmar)
Livsmedelskontroll	1384	1428	1396
Tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken, plan- och bygglovsfrågor, reservattillsyn och miljöövervakning m.m	7718	7852	7771
Övergripande tillsynsrelaterade uppgifter	4985	5065	5020
Totalt behov (timmar)	14 087	14 345	14 187
Årsarbetskrafter	10,0	10,2	10,1

Hållbarhet

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

De tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet beaktas. I kommunen innebär de tre dimensionerna följande och utgör grund för de vägledande principerna som läggs fast genom denna policy. Med ekologisk hållbarhet avser kommunen ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där naturen har ett skyddsvärde och vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ansvar att förvalta den väl. Ett samhälle där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreativmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar. Med social hållbarhet avser kommunen en hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Ett jämställt och

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1025Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

Jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. Med ekonomisk hållbarhet avser kommunen ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där vi inte skjuter kostnader på framtiden, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

I policyn framgår att beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet. Generellt kan poängteras att miljö- och hälsoskyddstillsynen i sin natur bidrar till den ekologiska och sociala hållbarheten. Nedan följer en beskrivning över behovsutredningens påverkan på den ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarheten.

Ekologisk hållbarhet

Behovsutredningen utreder nämndens behov att utföra sitt uppdrag inom miljöområdet och i enlighet med miljöbalken med flera lagstiftningar. Reservatstillsynen behandlas i behovsutredningen. Behovsutredningen beskriver även nämndens mål med en inriktning för sin kemikalietillsyn och tillsynsprojekt med syfte att minska kemikalieanvändningen. Den ekologiska hållbarheten beaktas inom ramen för arbetet med förorenade områden, som har som syftet att kommunen ska bli mindre förorenad. I behovsutredningen ingår arbete inom ramen för kommunens miljö- och klimatprogram samt klimatanpassningsplan. Den ekologiska hållbarheten är sammantaget central i behovsutredningens natur.

Social hållbarhet

Behovsutredningen belyser nämndens behov av att skydda människors hälsa inom ramen för hälsoskyddstillsynen och även inom ramen för livsmedelskontrollen, vilket bedöms bidra till en social hållbarhet. Barnperspektivet behandlas inom ramen för hälsoskyddstillsynen då tillsyn av förskola och skola medför bättre fysisk miljö för barnen. Även utifrån livsmedelskontrollen inom förskola och skola är barnperspektivet, utifrån en säker och hygienisk kost, beaktad.

Ekonomisk hållbarhet

Utredningen har även bäring på den ekonomiska hållbarheten utifrån att ekonomiska resurser ska användas där de gör mest miljö- och hälso nytta. Tillsynen och kontrollen i sig innebär ett lärande och kan i vissa fall även bidra till effektiviseringar, t.ex. inom ramen för energitillsynen, som kan ha bäring på ekonomin för en verksamhet. Det systematiska arbetet med förorenade områden kan i sig innebära att områden som inte tidigare har kunnat exploateras för bebyggelse nu kan det. Hälsoskyddstillsynen medför en förbättrad boendemiljö, vilket i sig bidrar till den ekonomiska hållbarheten.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Behovsutredningen har arbetats fram systematiskt med början i en planeringskonferens med medarbetarna på miljöavdelningen. Den nationella tillsynsstrategin har gåtts

Datum
2023-12-06**Diarienummer**
M-2023-1025Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Helene Boström

igenom, så att nämnden ska kunna uppfylla sina åtaganden under strategiperioden. Även den nationella kontrollplanen har gått igenom. Omvärldsbevakning har skett inom ramen för Miljösamverkan Stockholm avseende miljömässigt motiverade tillsynsprojekt.

Närmare precisering av nämndens tillsyn för 2024 görs i tillsynsplanen, som behandlar miljöbalkstillsynen m.m., samt kontrollplanen som behandlas livsmedelskontrollen enligt livsmedelslagstiftningen.

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektörHelene Boström
Miljöchef

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande. Antagande av behovsutredning för 2024-2026
2. Föreslagen behovsutredning för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för åren 2024-2026